

1750×420 cm). Két esetben biztosan megállapíthatjuk, hogy belül több helyiségre osztották az épületet. A bejárat helye mindhárom esetben a Ny-i oldalon sejthető. Az egyik ilyen épület D-i végénél, a történeti humuszban vett felszínen nagy mennyiségű paticsot, és számos apró vastárgyat, vassalakat dokumentálhattunk, így elképzelhető, hogy itt vasmegmunkálás, kovácsolás folyhatott. Egyéb tekintetben is az épületek gazdasági funkciója tűnik valószínűnek.

A már tavaly is észlelt területhatároló árkok rendszere, rendeltetése is tovább körvonalazódott. Az árkok nem egy időben keletkeztek, de nagyjából egymást kiegészítő hálózatot alkotnak. A szuperpozíciós esetek megmutatták, hogy az árkokat a korai házaknál később alakították ki, leginkább arra gondolhatunk, hogy a rendszer nagyobb része a későbbi települési periódushoz tartozik. Egy több mint 1000, és egy kb. 100 m²-es, árokkal körülvett területet teljes egészében feltártunk, melyeken belül nem találtunk lakóobjektumot, így biztosak lehetünk abban, hogy nem csak a házhelyeket, vagy a lakott területet határolták ilyen módon. Ugyanakkor egy másik, majd 2000 m²-es, körülhatárolt terület magában foglalja a három későbbi házat (és a korábbiak közül négyet), két felszínen álló cölöpszerkezetes épületet, egy sütőházat és egy külső kemencét. Az egyes háztartások, gazdasági egységek elkülönítése tehát továbbra is problematikus. Egy másik, árokkal övezett egység a feltárás D-i részén mintegy 27 m távolságra kezdődik a település központi részétől. Bár itt még nem volt lehetőségünk a teljes feltárára, egy cölöpszerkezetes épületet, és egy külső kemencét már biztosan magába foglal ez a településrész.

A 2. sz. (13–15. századi) lelőhely azon részén végeztünk kisebb megelőző feltárást, ahol a tervezett résfal kialakítása előtt, a kis relatív mélység ezt lehetővé tette, a résfal névleges szélességében (80 cm). Összesen 9 új régészeti objektumot azonosíthattunk és tárhattunk fel részlegesen, melyek közül 2 közelítőleg É–D irányítású árok, 6 gödörobjektum, és 1 kisebb, téglalap alakú tűzhely. Az idén talált kevés lelet egyértelműen mutatta a 2007-ben feltárt objektumokhoz fűződő kapcsolatot. A tűzhely jelentősége annyiból kiemelkedő, hogy a tavalyi feltárás során hiányoztak a lelőhelyről az egyértelműen telephez köthető objektumok, csupán a leletanyag jelezte a lelőhely jellegét.

HAVAS ZOLTÁN

54. Budapest, III. Hunor utca 21.

Ró

2008. április–május folyamán építkezést megelőző feltárást folytattunk a telek (Hrsz.: 18726/10) D-i felébe tervezett 111 m²-es mélygarázs területén. A telek az aquincumi katonaváros ÉNy-i régiójának sűrűn beépített területén helyezkedik el, a késő római cella trichora környezetében. Az 1920–30-as években, a telek környékén folytatott építkezések és csatornázások során, továbbá

Nagy Lajos kutatásai révén római épületek, terrazzopadlók, falfestmények és késő római temetkezések kerültek felszínre.¹¹

A feltárás kezdetén, a jelenlegi járdaszinttől számított 50 cm-es mélységben már római épületmaradványok, épületomladékok, terrazzopadlók és a falakon falfestmények kerültek elő. A telek településtörténetének tisztázására két kutatóárkot nyitottunk, amelyek közül a D-i 10 m hosszú volt, teljes rétegsort adó feltárást statikai okok miatt fel kellett függeszteni.

Az árokban jelentkező legkorábbi emlékeket az ÉNy–DK irányú árok képezték, amellyel egy időben agyagtégla-építmények megléte valószínűsíthető. Az árok feltöltését és ezzel párhuzamosan az agyagtégla-építmények elplanírozását követően kisméretű kemencéket létesítettek a területen. A rövid életű ipartelep elplanírozták, majd kőalapozású, agyagtégla felmenő falú lakóházakat építettek, melyek tájolásán már észrevehető az egységes kitűzési koncepció. A kora római épületek díszítésére a feltöltésből előkerült vakolat-töredékek utaltak. A vakolatok gyenge megtartása miatt a festett rész szinte teljesen lekopott a töredékekről. Az épületek pusztulását követő tereprendezés révén erősen megemelkedett a terepszint.

A Kr. u. 3. sz. elején újabb épületeket emeltek, egy helyen a korábbi 2. századi fal alapozására is ráépítettek, szinte minimális tájolási különbséggel. A 3–4. sz. folyamán az épületeket többször átépítették, csatornát létesítettek és szüntettek meg. A téglabélyegek alapján a legkésőbbi építkezés a Valentinianus-korra tehető. A telek bejáratánál, a felszínhez közel, a modern utca alá nyúló terrazzopadlós helyiség DK-i részlete került elő, padlóra omlott színes falfestmény-töredékekkel és a falakon, eredeti helyén lábazati falfestmény-maradvánnyal.

A kutatási terület kiterjedése és a feltárt falak eltérő periódushoz való tartozása miatt épületalaprajz összeállítására, utak által határolt insulák azonosítására nem nyílt lehetőség. A telket teljes egészében nem tártuk fel, de késő római temetkezés a kutatás során nem került elő.

A katonaváros ÉNy-i régiójában található telek és a tőle D-re eső vidék, a jelenlegi kutatások alapján, a kora római időszaktól egészen a késő római korig folyamatosan lakott, beépített területnek számított. Az itt feltárt 3–4. századi épületek jellegükben illeszkednek a területtől É-ra, a Vörösvári út mentén feltárt terrazzopadlós, falfestménnyel díszített lakóházak sorába.

KIRCHHOF ANITA

55. Budapest, III. Hunor u. 24–26.

Ró, Kk, Kú

Az aquincumi katonaváros ÉNy-i régiójában található 3400 m²-es telken 2007. október 24. és 2008. november

¹¹ NAGY L.: Az óbudai ókeresztény cella trichora a Raktár utcában. Budapest, 1931.